

Pasient				Ref. nr. (for elektroniske svar)	
Fødselsdato	Personnr. (må oppgis)	Kvinne	Mann	Relevante opplysninger Kommentar ønskes ved patologiske prøvesvar ☐ Relevante medikamenter Siste menstruasjons første dag Gravid ☐ Supplerende analyser ønskes Ja ☐ Nei ☐	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	☐		
Navn					
Adresse					
Postnr.	Betaltes av (må oppgis)				
Kommunenr.	☐ Inst. ☐ NAV				
Rekvirent (fullstendige adresseopplysninger må oppgis)					
Adresse			Legens hpr.nr		
			Rekvirentkode		
Dato og kl.slett for prøvetaking		Sign.	Fastende		
OBS: Kun ett tidspunkt pr. rekvisisjon			☐		

Informasjon til prøvetaker*, pasienter og utredningsforslag – se baksiden

Tyreoida

- TSH
- FT₄, Tyroksin fritt
- T₄, Tyroksin
- FT₃, Trijodtyronin fritt
- T₃, Trijodtyronin
- TBG, Tyroksinbindende globulin
- Anti-TPO
- TRAS, TSH-reseptor antistoff

Graviditet

- hCG

Gonader

- FSH
- LH
- Prolaktin
- Østradiol
- Testosteron
- Progesteron
- Androstenedion
- SHBG, Seksualhormonbindende globulin
- FTI, Fri testosteron-indeks
(FTI = testosteron x 10/SHBG)
- AMH, Antimüllerhormon

Kalsium og beinvev

- PTH*
- PTH* og Kalsium, fritt* (2 rør)
- 25-OH vit. D
- 1,25-(OH)₂ vit. D
- DBP, Vit. D-bindende protein
- CTX-1*
- P1NP
- Alk. fosfatase (beinspesifikk)

Vekst og metabolisme

- Veksthormon
- IGF-1*
- IGF bindeprotein 3

Binyrer

- Kortisol kl. 07-09
- Kortisol kl. 18-21
- Kortisol kl. ....
- ACTH* kl. 07-09
- ACTH* kl. 18-21
- ACTH* kl. ....
- Kortisol, fritt i spytt* kl. 07-09
- Kortisol, fritt i spytt* kl 21-23
(hyperkortisolisme)
- Kortisol, fritt i spytt* kl. ....
- CBG, Kortikosteroidbindende globulin
- Aldosteron
- Renin*
- Metanefrin og normetanefrin* 1ml
- 17-OH-progesteron
- 17-OH-pregnenolon
- DHEA-sulfat
- DHEA, Dehydroepiandrosteron
- 11-deoksikortisol
- DOC, Deoksikortikosteron
- 21-deoksikortisol
- Kortikosteron
- Anti-21-hydroksylase

Diabetes

- Insulin fastende*
- C-peptid fastende*
- Proinsulin fastende*
- Insulin*
- C-peptid*
- Proinsulin*
- Anti-GAD og anti-IA2
- Anti-insulin
- Anti-ZnT8

Annet

- PTHrP, PTH-relatert peptid* 1 ml
- Osteokalsin

Annet

- ADH, Antidiuretisk hormon* 2,25ml
- DHT, 2,5 ml
- Glukagon*
- rT3, Revers trijodtyronin
- Anti-tyreoglobulin
- Disialotransferrin (CDT)
- EPO, Erythropoietin
- Hypokretin, spinalvæske* 1ml
- IL2R
- Androstandion-glukuronid
- PIHNP*
- Annet, spesifiser – kun etter avtale

Genanalyser

- Hemokromatose gentest* 3 ml
- Laktoseintoleranse gentest* 3 ml
- Andre genetiske analyser, 3 ml,
Relevante opplysninger må oppgis.

URIN

Totalvolum ml

Samletidsrom:

- Kortisol, fritt*
- Jod*
- Androgen-anabole steroider, 50 ml
- Medikamentanalyse, ønske må understrekes*
beta-blokkere, diuretika, glukokortikoider,
stimulantia, 50 ml

Katekolaminer

URIN

Totalvolum ml

Samletidsrom:

- Adrenalin*
- Noradrenalin*
- VMA, Vanilinmandelsyre*

INFORMASJON TIL PASIENTER:

Blodprøvetaking: Hormonlaboratoriet tilbyr ikke prøvetaking. Prøvene kan tas ved Enhet for prøvetaking, OUS HF på Aker, Bygg 11, 1.et.
Åpningstid: Hverdager kl 7:30 til 14:30. Eventuelt på Rikshospitalet eller Ullevål.
(se <https://oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/laboratorietjenester/-medisinsk-biokjemi#blodprøvetaking---sted-og-åpningstider> for detaljer)

INFORMASJON TIL PRØVETAKER

Serum må avpipetteres dersom transporttiden overstiger 48t. Minimum 0,5 ml serum pr analyse hvis ikke annet er oppgitt.
Kvaliteten på analysene er avhengig av at prøvetaking, prøvebehandling og forsendelse skjer i henhold til Hormonlaboratoriets anbefalinger.

Fryseprøver sendes til besøksadressen: Oslo universitetssykehus HF Aker, Hormonlaboratoriet (bygg 23), Trondheimsveien 235, 0586 Oslo

Analysér med spesielle prøvetakingsbetingelser er uthevet med rødskrift og merket *

Insulin, C-peptid og proinsulin: Serum må avpipetteres fra gelrør innen ett døgn og alltid før forsendelse.
Kortisol, fritt i spytt: Prøvetakingsutstyr med beskrivelse av prøvetaking, et begrenset antall, fås ved henvendelse til laboratoriet.
Genetiske analyser: EDTA-rør (helst plast) – NB! Prøven må ikke sentrifugeres. Fullblod sendes.

Fryseprøver:

Ett rør per analyse.

ACTH, ADH: EDTA-rør på is, kjølesentrifugeres innen 30 min. Plasma fryses og sendes frosset.
Metanefriner: EDTA-rør sentrifugeres innen 30 min. Plasma fryses og sendes frosset.
Renin: EDTA-rør sentrifugeres innen 30 min. NB! Røret må ikke settes på is før sentrifugering eller kjølesentrifugeres. Plasma fryses og sendes frosset.
PTH og Kalsium, fritt: To fulle gelrør sentrifugeres etter 30 min. Gelrøret til Kalsium, fritt fryses uåpnet og sendes frosset. PTH: Se nedenfor.
PTH, IGF-1, CTX-1, osteokalsin, PIIINP: Sentrifugeres etter 30 min. Serum avpipetteres, fryses og sendes frosset.
Glukagon, PTHrP: Spesialrør på is (bestilles fra laboratoriet), kjølesentrifugeres innen 30 min. Plasma fryses og sendes frosset.

Urinsamling:

Kortisol, fritt og jod: Døgnurin samles. Oppgi **totalvolum** og send 10ml.
Katekolaminer: Døgnurin samles på 2 l beholder tilsatt 100ml 1,0 mol/l svovelsyre eller saltsyre. Oppgi **totalvolum** og send 20 ml.

Spinalvæske:

Hypokretin: Det anbefales å utføre spinalpunksjon mellom kl. 08.00 og kl. 12.00.
Minimum 1 ml spinalvæske tappes på plasterør som tåler nedfrysing til -70°C. Settes på is straks etter tapping og settes raskt i fryser ved -20°C. Prøvemateriale sendes frosset til Hormonlaboratoriet.

INFORMASJON TIL REKVIRENT

Rekvisisjonen er å betrakte som en avtale mellom laboratoriet og rekvirenten om utføring av analysene.
Rekvisisjoner, prøvekonvolutter og spesialrør, i et begrenset antall, fås tilsendt ved forespørsel til hormonlaboratoriet@ous-hf.no

UTREDNINGSFORSLAG: (PRIMÆRUTREDNING)

Akromegali: IGF-1
Binyrebarksvikt (morgenprøve): Kortisol og ACTH. Eventuelt aldosteron og Renin.
Diabetes type 1 (fastende): C-peptid, anti-GAD og anti-IA2. Eventuelt også anti-insulin og anti-ZnT8.
Doping: FSH, LH, testosteron, østradiol, SHBG og FTI. Eventuelt hCG og IGF1. I spesielle tilfeller: androgen-anabole steroider eller medikamentanalyse i urin (kontakt laboratoriet).
Galaktore: TSH, prolaktin, østradiol og IGF-1. Eventuelt hCG.
Gynekomasti (morgenprøve): Østradiol, testosteron, SHBG, LH, FSH, hCG og prolaktin.
Hirsutisme / virilisering (morgenprøve): Testosteron, SHBG og FTI. Eventuelt androstenedion, DHEAS og 17-OH-progesteron (2-5 dager etter første blødningsdag). Se for øvrig menstruasjonsforstyrrelse.
Hyperkalsemi: PTH og kalsium fritt. Eventuelt PTHrP ved mistanke om malignitet (når PTH er supprimert).
Hyperkortisolisme (Cushings syndrom): Kortisol fritt i spytt kl 21.00 – 23.00 målt to påfølgende kvelder. Kortisol fritt i døgnurin.
Hyperparatyreose: PTH, kalsium fritt, 25-OH vit D.
Hypertensjon, sekundær: Renin, aldosteron (helst uten blodtryksmedisiner), metanefrin/normetanefrin, kortisol og ACTH.
Hypertyreose: TSH, FT₄, FT₃ og TRAS.
Hypofysesvikt (morgenprøve): TSH, FT₄, FSH, LH, østradiol eller testosteron, prolaktin, ACTH, kortisol og IGF1.
Hypoglykemi (fastende): C-peptid, insulin og proinsulin (P-glukose måles samtidig).
Hypogonadisme /infertilitet mann (morgenprøve): LH, FSH, testosteron, SHBG, FTI og prolaktin.
Hypotyreose: TSH, FT₄ og anti-TPO.
Infertilitet kvinne: Progesteron (en uke før forventet menstruasjon). Eventuelt AMH. Se for øvrig menstruasjonsforstyrrelse.
Isidentalom: Metanefrin/normetanefrin, kortisol og ACTH. Renin og aldosteron kun ved hypertensjon.
Klimakterium: FSH, LH og østradiol.
Menstruasjonsforstyrrelse/infertilitet kvinne (morgenprøve): FSH, LH, østradiol, prolaktin, TSH, testosteron, SHBG og FTI (2-5 dager etter første blødningsdag).
Osteoporose (morgenprøve): 25-OH vit D, kalsium fritt, PTH, TSH, LH, FSH, østradiol (kvinne) eller testosteron og SHBG (mann). Eventuelt CTX-1 og PINP.
Pubertetsutredning (morgenprøve): Jenter: FSH, LH og østradiol. Gutter: FSH, LH og testosteron.
Vit.D-mangel: 25-OH vitD. Eventuelt PTH og kalsium fritt.